

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІНІ «Каразінський міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
«28» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНИЙ РОЗВИТОК ТА ДОПОМОГА

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

вид дисципліни за вибором

навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025 /2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

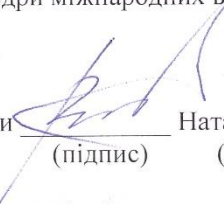
«28» серпня 2025 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Лариса ХИЖНЯК, д. соціол. наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин.

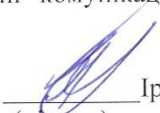
Програму затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

завідувач кафедри Наталія ВІННИКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

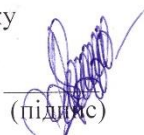
Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

 Ірина ПЕРЕСИПКІНА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол №1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

 Ганна ПАНАСЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни за вибором «Міжнародний розвиток та допомога» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Мета навчальної дисципліни - надати розуміння складності міжнародного розвитку і допомоги з різних сфер для забезпечення сталого розвитку; сформулювати уявлення про міжнародний розвиток і міжгалузеві явища, які є ключовими викликами, що формують сучасний стан справ у глобальному світі.

1.2 Основні завдання. Сформулювати у здобувачів вищої освіти

уявлення про складності, основні тренди та дискусії, які історично сформували сектор міжнародного співробітництва з питань розвитку; затребуваність і сутність переходу від Цілей розвитку тисячоліття до Цілей сталого розвитку;

здатність критично аналізувати концепцію розвитку та обговорювати свою позицію з питань міжнародних та глобальних практик розвитку; усвідомлювати її сильні та слабкі сторони;

уміння визначати різні форми влади та описувати, як влада пов'язана з нерівністю та формує процеси виключення та інклюзії в сучасному світі;

розуміти важливість та застосовувати знання про місцеві перспективи при обмірковуванні питань міжнародного розвитку та допомоги;

розуміти, як відбирати та критично аналізувати літературу, виокремлювати ключові ідеї з різних навчальних матеріалів (лекції, наукові публікації, аналітичні матеріали) з міжнародного розвитку та допомоги та ділитися своїми думками.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
За вибором
Денна форма навчання
Рік підготовки
2-й
Семестр
3-й
Лекції
18 год.
Практичні, семінарські заняття
9 год. (4 год.- практичні, 5 год. – семінарські заняття)
Самостійна робота
93 год.
Індивідуальна робота

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна
Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні 8 підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

1.7. Програмні результати навчання:

РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

1.8. Перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни: актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку; моделювання та прогнозування в міжнародних відносинах; міжнародна політика та політичні комунікації.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ до міжнародного розвитку і допомоги

Тема 1. Концептуальні основи міжнародного розвитку: суперечності, дискусії

Суперечливі теорії та парадигми міжнародного розвитку, їх проблематизація.

Суперечливі теорії глобалізації. Погляди на нову глобалізацію. Томас Фрідман про стратифікацію глобальної структури у книзі «Лексус і оливкове дерево».

Глобалізація та міжнародний розвиток в історичному контексті. Попередники міжнародного розвитку: політичні основи та економічні успіхи. Колоніальний розвиток (інфраструктура для видобутку). Місіонерська та благодійна діяльність у колоніальний період. Модернізація як рушійна ідея колонізації. План Маршалла (Програма відновлення Європи). Ера міжнародного розвитку та роль післявоєнних міжнародних інституцій.

Нові ініціативи та альтернативи міжнародного розвитку та допомоги. Субглобальні та регіональні ініціативи: зміна та динаміка розвитку глобальної влади. Деглобалізація як етап міжнародного розвитку: тенденції, індикатори, вплив на суспільні процеси на різних рівнях і в різних сферах.

Тема 2. Міжнародний розвиток та допомога в розвитку

Сутність та етапи міжнародної допомоги, її теоретична основа. Еволюція міжнародної допомоги: від інструмента геополітичного впливу до сучасних цифрових та сталих ініціатив.

Міжнародна допомога: поняття, основна мета. Етапи міжнародної допомоги – Колоніальна допомога; План Маршалла та зародження сучасної допомоги; Розвиток через базові потреби та участь громад; Структурні реформи та ринкові механізми: їх характеристика, ключові інституції, теоретична основа. Етапи міжнародної допомоги: права людини, сталий розвиток та локалізація; цифровий розвиток, інновації та локалізація: характеристика, важливі ініціативи, ключові тренди.

Типи міжнародної допомоги розвитку і сприяння розвитку за джерелом, каналом і одержувачами. Країни-донори і країни-реципієнти в системі міжнародного розвитку і допомоги. Провідні міжнародні організації, що надають допомогу розвитку. Провідні міжнародні неурядові організації, що надають допомогу у розвитку. Благодійність і допомога у розвитку.

Криза міжнародної допомоги: сутність, фактори, ознаки, затребуваність пошуку нових підходів і моделей.

Тема 3. Міжнародний розвиток: право на розвиток і Цілі сталого розвитку

Затребуваність права для сприяння розвитку. Право на розвиток: сутність, суперечності, перспективи. Основні етапи розвитку права на розвиток. Інтегрований, міждисциплінарний та трансдисциплінарний підходи до глобальних викликів у ракурсі міжнародного розвитку.

Цілі розвитку тисячоліття (MDGs, 2000-2015) – перший глобальний набір цілей щодо боротьби з бідністю, голодом та нерівністю. Право на розвиток та Цілі сталого розвитку як виклик міжнародного розвитку та допомоги. Цілі сталого розвитку (SDGs, 2015-2030) – 17 глобальних цілей. Поняття сталого розвитку, його теоретичні основи, глобальна еволюція та практична реалізація. Ідея сталого розвитку як орієнтація на інтеграцію трьох ключових підсистем: економічної, соціальної та екологічної; принцип їх збалансованості в умовах турбулентних міжнародних відносин.

Складові стратегії міжнародного розвитку. Основні індикатори ООН щодо сталого розвитку: економічні, екологічні, соціальні.

Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінювання сталого розвитку країни. Електронні комунікації як важливий елемент сталого функціонування цифрового суспільства. Важливість моніторингу виконання Цілей сталого розвитку, удосконалення національної статистичної системи та запровадження постійного контролю за індикаторами.

Розділ 2. Практики міжнародного розвитку і допомоги

Тема 4. Гуманітарна допомога та гуманітарні фонди у міжнародному розвитку

Гуманітарна допомога в аксеологічному, у праксеологічному та у практично-функціональному розумінні. Генезис розвитку гуманістичних ідей у філософських, політологічних та соціальних концепціях. Доктринальні аспекти сутності міжнародної допомоги у світовій політиці.

Міжнародно-правовий механізм гуманітарної допомоги як міждисциплінарного інструменту захисту прав людини. Принципи гуманітарної допомоги. Основні міжнародні нормативні акти, що регулюють питання принципів, програм гуманітарної допомоги.

Види та форми міжнародної гуманітарної допомоги.

Гуманітарна дипломатія і гуманітарний розвиток. Гуманітарна катастрофа і допомога. Гуманітарна інтервенція: сутність, ознаки, міжнародні та політико-правові аспекти, проблематизованість, аналіз прикладів застосування.

Міжнародні інституції та гуманітарні фонди у світі в контексті міжнародного розвитку й допомоги. Світова система грантів. Пошукові грантові системи. Міжнародні грантові фонди. Гранти ООН. Гранти європейських фондів. Гранти США. Гранти для учасників програм культурних, освітніх міжнародних обмінів.

Міжнародна гуманітарна допомога в умовах збройного конфлікту. Міжнародна допомога Україні як вид співробітництва з міжнародними організаціями. Здійснення гуманітарної допомоги в Україні в умовах військової агресії. Визначення соціально вразливих груп, які потребують гуманітарної допомоги. Проблеми міжнародної гуманітарної допомоги, яка надається Україні в умовах військової агресії, та шляхи їх вирішення.

Тема 5. Волонтерська робота та приватні добровільні ініціативи у сфері розвитку

Еволюція міжнародного волонтерства: модель благодійності (до XX ст. – середини 1900-х рр.); модель послуг (після Другої світової війни – 1900-ті рр.); модель волонтерських послуг на основі навичок 2000-ті рр. – початок XXI ст.). Етичне волонтерство та благодійність. Співвідношення позитивних і негативних наслідків волонтерської діяльності. Типові ознаки для розмежування волонтерства і псевдоволонтерства як неформальних інститутів.

Основні ознаки волонтерської діяльності, її види, функціонал. Соціальна база національного і міжнародного волонтерства. Національне і міжнародне волонтерство в практиках партнерства з урядами, громадськими організаціями, різними місцевими спільнотами. Інституціоналізація міжнародного волонтерства як наукова і практична проблема. Міжнародні документи у сфері волонтерського руху. Всесвітній індекс благодійності (World Giving Index).

Індивідуальне і колективне волонтерство. Фактори ефективного надання волонтерських послуг. Тріада сучасної волонтерської діяльності як сукупність елементів: «інституціоналізація» – «платформізація» – «мережизація». Партнерські відносини в практиках волонтерства у кризових ситуаціях. Кібербезпека і захист даних про волонтерів і їхню діяльність. Проблеми інформаційного волонтерства. Популяризація онлайн-волонтерства через відповідні PR-проекти. Волонтерський рух як соціальна ініціатива.

Тренди розвитку волонтерства в сучасному світі. Міжнародне волонтерство та розвиток громадського сектору в країнах. Міжнародне волонтерство як засіб досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

Тема 6. Глобальні програми з розвитку: національний та міжнародний контекст. Основні програми і фонди ЄС

Роль колоніальної історії у формуванні сучасної співпраці в галузі розвитку; її вплив на політику, динаміку влади та структури допомоги. Наслідки колоніалізму і кроки для створення більш інклюзивного, керованого на місцевому рівні та деколонізованого сектору розвитку. Глобальні і національні програми з реалізації Цілей сталого розвитку в контексті країн Глобального Півдня.

Інклюзивний цифровий розвиток як виклик глобальному міжнародному розвитку.

Тема 7. Зв'язок між розвитком, гуманітарною допомогою та миром на практиці

Огляд роботи міжнародних гуманітарних організацій та їх відповіді на гуманітарну кризу в сучасному світі. Практичні підходи забезпечення сталості результатів програм міжнародної допомоги. Глобальні і національні програми з реалізації Цілей сталого розвитку, їх зміст, особливості та реалізація в різних країнах світу.

Шляхи досягнення консенсусу щодо політики міжнародного розвитку та гуманітарної допомоги.

Тема 8. Міжнародне співробітництво з розвитку та допомоги: проблеми і перспективи

Міжнародне співробітництво в умовах розриву у розвитку. Критерії розвитку за підходами «Північ–Південь» і «Центр–Периферія». Підходи до класифікації країн за рівнем розвитку. Підходи до класифікації країн: критерії розвиненості. Підхід Організації об'єднаних націй (ООН). Підхід Світового Банку (СБ). Підхід Міжнародного валютного фонду (МВФ). Підхід ЮНКТАД.

Міжнародні стратегії скорочення розриву у розвитку. Стратегії наздоганяючого розвитку. Стратегія стрибкоподібного розвитку. Стратегія соціального стрибка. Сталий розвиток в умовах глобалізації.

Глобальні виклики – дефіцит ресурсів, нові нерівності, загрози продовольчій безпеці, глобальне потепління, міграційні проблеми та збройні конфлікти та ін. – і їхній вплив на міжнародний розвиток, розвиток окремих регіонів, країн. Ризики в міжнародному розвитку.

Вплив на міжнародний розвиток і допомогу асиметричних міжнародних відносин, дисбалансу сил та різноманітних інтересів. Багатостороннє співробітництво в сучасному міжнародному розвитку. Затребуваність нових та інноваційних підходів до розуміння, управління та оцінки процесів і результатів розвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с	п	с. р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>Розділ 1. Вступ до міжнародного розвитку і допомоги</i>					
Тема 1. Концептуальні основи міжнародного розвитку: суперечності, дискусії	14	2	1		11
Тема 2. Міжнародний розвиток: допомога в розвитку	14	2	1		11
Тема 3. Міжнародний розвиток: право на розвиток і Цілі сталого розвитку	17	4	2		11
Разом за розділом 1	45	8	4		33
<i>Розділ 2. Практики міжнародного розвитку і допомоги</i>					
Тема 4. Гуманітарна допомога та гуманітарні фонди у міжнародному розвитку	15	2		1	12
Тема 5. Волонтерська робота та приватні добровільні ініціативи у сфері розвитку	15	2		1	12
Тема 6. Глобальні програми з розвитку: національний та міжнародний контекст. Основні програми і фонди ЄС	14	2			12
Тема 7. Зв'язок між розвитком, гуманітарною допомогою та миром на практиці	14	2			12
Тема 8. Міжнародне співробітництво з розвитку та допомоги: проблеми і перспективи	17	2	1	2	12
Разом за розділом 2	75	10	1	4	60
Усього годин	120	18	5	4	93

4. Теми семінарських / практичних занять

№№ з/п	Назви розділів і тем	Кількість годин	
		с	п
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Розділ 1. Вступ до міжнародного розвитку і допомоги</i>			
1	Тема 1. Концептуальні основи міжнародного розвитку: суперечності, дискусії	2	
2	Тема 2. Міжнародний розвиток: допомога в розвитку		
3	Тема 3. Міжнародний розвиток: право на розвиток і Цілі сталого розвитку	2	
<i>Розділ 2. Практики міжнародного розвитку і допомоги</i>			
4	Тема 4. Гуманітарна допомога та гуманітарні фонди у міжнародному розвитку.		2
5	Тема 5. Волонтерська робота та приватні добровільні ініціативи у сфері розвитку		
6	Тема 6. Глобальні програми з розвитку: національний та міжнародний контекст. Основні програми і фонди ЄС		
7	Тема 7. Зв'язок між розвитком, гуманітарною допомогою та миром на практиці		
8	Тема 8. Міжнародне співробітництво з розвитку та допомоги: проблеми і перспективи	1	2
Усього годин		5	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	
1	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу, виконання завдання за темою «Концептуальні основи міжнародного розвитку: суперечності, дискусії». Повідомлення, текст завдання, підготовка до участі в дискусії.	9	
2	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу, виконання завдання за темою «Міжнародний розвиток: допомога в розвитку». Повідомлення, текст завдання, підготовка до участі в дискусії.	9	
3	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою «Міжнародний розвиток: право на розвиток і Цілі сталого розвитку». Повідомлення, текст завдання, підготовка до участі в дискусії.	9	
4	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу, виконання завдання за темою «Гуманітарна допомога та гуманітарні фонди у міжнародному розвитку». Повідомлення, текст завдання.	9	

1	2	3
5	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу, виконання завдання за темою «Волонтерська робота та приватні добровільні ініціативи у сфері розвитку». Текст завдання, підготовка до участі в дискусії	9
6	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу, виконання завдання за темою «Глобальні програми з розвитку: національний та міжнародний контекст. Основні програми і фонди ЄС». Текст завдання.	9
7	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу, виконання завдання за темою «Зв'язок між розвитком, гуманітарною допомогою та миром на практиці». Текст завдання.	9
8	Вид: позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу, виконання завдання за темою «Міжнародне співробітництво з розвитку та допомоги: проблеми і перспективи». Текст повідомлення (реферат) на тему «Міжнародна організація (назва): значущість і роль у міжнародному розвитку». Текст завдання, підготовка до участі в дискусії.	9
	Аналітична довідка на тему «Стан і проблеми досягнення Цілей сталого розвитку (на прикладі країни...)». Завдання: 1) описати наявність у країні програми (глобальної, національної) з реалізації Цілей сталого розвитку; визначити цілей, які є пріоритетними, і проблеми їх досягнення; 2) запропонувати шляхи і заходи (мінімум 2) досягнення сталого розвитку країни, визначити ризики, учасників, роль міжнародного співробітництва.	10
	Підготовка тексту доповіді (реферату) на тему «Міжнародна організація (назва): значущість і роль у міжнародному розвитку». Міжнародна організація – за вибором здобувача вищої освіти.	8
	Підготовка тексту есе.	3
Разом		93

6. Індивідуальне завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Міжнародний розвиток та допомога» застосовуються наступні методи навчання. Словесні методи: лекція, лекція-дискусія, проблемна лекція; практичні: аналітична довідка; творчі, проблемно-пошукові методи. Під час лекційних занять використовуються методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; наочні методи - ілюстрація, демонстрація (презентація лекцій). Семінарські і практичні заняття: повідомлення,

індивідуальні та групові завдання та презентація їх результатів, колективне обговорення дискусійних питань.

8. Методи контролю

Максимальна сума балів, які здобувач вищої освіти може набрати протягом семестру, дорівнює 60. Кожен із видів роботи (завдань), виконаних здобувачем вищої освіти протягом семестру, оцінюється визначеною кількістю балів у відповідності до схеми нарахування балів, наведеною робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль

Засвоєння дисципліни «Міжнародний розвиток і допомога» здійснюється по її завершенню на основі проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів вищої освіти, набутих під час вивчення тем і виконання завдань до семінарів і практикумів та рекомендованих для самостійної роботи.

Мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати, аби бути допущеним до підсумкового контролю (залікової роботи), становить 30 балів (виконані завдання до тем – письмово, завдання до самостійної роботи – аналітична довідка, повідомлення-реферат, есе).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота												Залікова робота	Сума			
Розділ 1			Розділ 2					Аналітична довідка (самостійна робота)	Текст доповіді (реферату)	Текст есе	Разом					
T1	T2	T3	T4		T5		T6							T7	T8	
с	с	с	с	п	с	п	с.р.							с.р.	с	п
5	5	5	5		5		5							5	5	
10 (5x2=10)										5	5	60	40	100		

Т – тема, с – семінар, п – практикум, с.р. – завдання для самостійної роботи

Критерії поточного оцінювання знань студентів (за 5 бальною шкалою)

Усний виступ та виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом; вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних і письмових відповідей. Глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи переважно лише рекомендовану літературу.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних і письмових відповідей. Однак при виконанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації; допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом щодо міжнародного розвитку і допомоги, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей. Однак бракує глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури. Допускаються окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно і поверхово викладає його зміст під час усних виступів та письмових відповідей. Недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Частково володіє навчальним матеріалом з проблем міжнародного розвитку і допомоги і не в змозі викласти зміст більшості питань теми.

Критерії оцінювання з дисципліни «Міжнародний розвиток та допомога»

№ з/п	Загальна (максимальна) кількість балів	Складові до загальної кількості балів	Вид роботи
Семінар 1	5		Тема 1. Завдання до семінарського заняття
Семінар 2	5		Тема 2. Завдання до семінарського заняття
Семінар 3	5		Тема 3. Завдання до семінарського заняття
Семінар 4	5		Тема 4. Завдання до семінарського і практичного заняття
Семінар 5	5		Тема 5. Завдання до семінарського і практичного заняття
Семінар 8	5		Тема 8. Завдання до семінарського і практичного заняття
Завдання до тем, вивчення яких не передбачає проведення семінарів і практикумів, а включає перевірку завдання до самостійної роботи			
Тема 6 (с.р.)	5		Тема 6. Завдання до теми
Тема 7 (с.р.)	5		Тема 7. Завдання до теми
Підготовка аналітичної довідки (2 завдання)	10		Позааудиторна самостійна робота. Текст аналітичної довідки
Підготовка тексту доповіді (реферату)	5		Текст повідомлення (реферат) на тему «Міжнародна організація (назва): значущість і роль у міжнародному розвитку». Міжнародну організацію здобувач вищої освіти обирає самостійно та узгоджує з викладачем.
Підготовка тексту есе	5		Здобувач обирає тему есе із пропонованих або пропонує власну тему та узгоджує з викладачем.
Залікова робота	40		40 тестових завдань
Усього	100		

Критерії оцінювання поточного контролю

- Усні відповіді на семінарських і практичних заняттях з прикріпленням текстів повідомлень і виконаного одного завдання до тем 1-5, 8.
 - У межах самостійної роботи тексти виконаного завдання до тем 6-7.
- Оцінювання завдання до кожної теми – до 5 балів згідно з визначеними критеріями.
- Виконання двох завдань самостійної роботи (аналітичної довідки) – до 10 балів.

Критерії оцінювання аналітичної довідки в межах самостійної роботи

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1) опис наявності у країні програми (глобальної, національної) з реалізації Цілей сталого розвитку; визначення цілей, які є пріоритетними, і проблеми їх досягнення	5
2) обґрунтованість запропонованих шляхів і заходів (мінімум 2) досягнення сталого розвитку країни, визначення ризиків, учасників, ролі міжнародного співробітництва.	5
Разом	10

3. Підготовка повідомлення (реферату) в межах самостійної роботи – до 5 балів.

4. Підготовка есе в межах самостійної роботи – до 5 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
0-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

Козак Ю. Г. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навчальний посібник. 2-ге видання. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 356 с.

Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.

Панченко В., Резнікова Н. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навчальний посібник. Київ: ФОП Білецький Р.Г., 2025. 471 с.

Сучасні тенденції сталого розвитку: теорія, методологія, практика: колективна монографія / За заг. ред. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2022. 347 с.

100 складних питань з міжнародного гуманітарного права та прості відповіді на них : довідник для журналістів. 2-ге вид., перероб і доп. / за ред. Т. Короткого ; авт. кол.: Т. Короткий, М. Доценко, І. Заворотько, В. Лисик, І. Назарчук, М. Пашковський, Н. Хендель, Р. Єделєв ; Центр прав людини «Zmina». Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 268 с.

Основні документи міжнародного гуманітарного права : зб. документів / укл. Робочою групою щодо виконання норм міжнародного гуманітарного права та участі у наданні правових послуг Сил територіальної оборони ЗСУ та ГО «Українська правова консультативна група». Київ ; Одеса : Фенікс, 2023. 388 с.

Community Development, Social Action and Social Planning. 6th Edition. A Practical Guide. By Alan Twelvetrees and Russell Todd. Bristol: Policy Press, 2024. 364 p.

Допоміжна література

Бабич А. А., Малюга В. Г. Проблеми сучасного міжнародного гуманітарного права крізь призму збройних протистоянь ХХІ століття. *Наука і оборона*. 2025. № 2. С. 11-16.

Березюк В. О. Інформаційно-комунікаційні технології в системі досягнення цілей сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 39. https://www.researchgate.net/publication/361757645_informacijno-komunikacijni_tehnologii_v_sistemi_dosagnenna_cilej_stalogo_rozvitku

Беседін І. Гуманітарна допомога ООН та гуманітарні фонди у світі. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2025. Випуск 1. С. 825-830. <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/324042/314114>

Беседін І. О. Принципи гуманітарної допомоги. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 2. С. 491-496. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/04/74.pdf>

Бехруз Х. Н., Мануїлова К. В. Кластерний підхід у діяльності міжнародних організацій з надання гуманітарної допомоги під час природних та техногенних катастроф. *Академічні візії*. 2023. Вип. 22. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10217775>.

Бульба В., Поступна О. Мистецтво допомоги через посередництво у надзвичайних ситуаціях. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2024. № 27(5). С. 146-149. <https://doi.org/10.15421/1724105>

Вишневецька О. Світова економіка, глобальні можливості та міжнародна співпраця. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 4 (55). С. 215-223. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-29>

Восвудський О. Взаємодія державних та приватних ініціатив у сфері сталого розвитку: виклики та перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 55. С. 255–261.

Гірман А. Прогнозні моделі глобалізації. *Геополітика України: історія і сучасність*. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2022. № 2(29). С. 41-48. <http://geopolitics-of-ukraine.uzhnu.edu.ua/article/view/271556>

Горішна О. М., Паласюк М. І. Генезис розвитку гуманістичних ідей у філософських та соціальних концепціях. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2024. № 16(2). С. 28-35. <https://doi.org/10.15421/352443>

Горошкова Л.А. Освіта для сталого розвитку: теорія, методологія, практика. Київ: БІНПО, 2022. 102 с. https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2023/10/Горошкова-Л.А._Освіта-сталого-розвитку_ЕНК.pdf

Дерев'янка І. П. Великі і малі держави: асиметрія відносин. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2024. № 13). С. 7–18. <https://doi.org/10.31866/2616-745X.13.2024.306851>

Дерлюк О.В. Міжнародна гуманітарна допомога Україні в умовах військової агресії. *Журнал східноєвропейського права*. 2024. № 123. С. 118-124.

Допомога міжнародних фінансових інститутів Україні. Березень 2025 року. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/dopomoha-mizhnarodnykh-finansovykh-institutiv-ukrayini-berezen-2025-roku>

Доценко М.І. Форми та напрями співпраці Товариства Червоного Хреста України з компонентами міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. *Політичне життя*. 2025. (Лип 2025). С. 167-183. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2025.2.19>.

Доценко М. І. Товариство Червоного Хреста України як допоміжна гуманітарна організація для держави. *Політичне життя*. 2024. № 2. С. 92-105.

Дробуш І. В. Волонтерство як дієва форма взаємодії громадянського суспільства та влади в умовах збройної агресії РФ (Volunteering as an effective form of interaction between civil society and the authorities in the conditions of armed aggression of the russian federation). *Право в умовах війни: питання теорії та практики: міжнародна колективна монографія / за заг. ред. Бисаги Ю. М., Белова Д. М., Берч В. В., Скрипнюка О.В.* Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. С. 131-141.

Дубель М. В. Вплив діджиталізації на досягнення суспільно-політичних аспектів глобального сталого розвитку. *Політичне життя*. 2024. № 1. С. 151-157.

Ейнауді Луїджі. Роздуми про Європу. Вибрані статті про суспільство, економіку й політику. Видавництво Лабораторія, 2024.

Кармалюк С., Ореховський В. Історія Товариства Червоного Хреста України. Книга І. Діяльність організацій Товариства Червоного Хреста в Україні до 1921 р.: кол. монографія Чернівці: Технодрук, 2023. 252 с.

Климончук В. Гуманітарна дипломатія як пріоритет зовнішньої політики Кувейту та ОАЕ. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 3 (14). С. 137-147.

Кобеля-Звір М.Я. Гранти європейського фонду розвитку демократії для України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2024. № 2 (47). С. 88-92.

Кузнецова К. О., Ченуша Ю. С. Міжнародна гуманітарна допомога Німеччини Україні під час російської агресії. *IV Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи»*. 2023. С. 105-106.

Курілов Є. Огляд глобальних ризиків 2025 року. 21.01.2025. <https://azones.law/analytics/oglyad-globalnyh-ryzykiv-2025-roku/>

Литвинчук О., Шевчук А., Войтюк О. Міжнародна допомога Україні в умовах війни як вид співробітництва з міжнародними організаціями. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2024. № 1(32). С. 239-252. URL: <http://geopolitics-of-ukraine.uzhnu.edu.ua/issue/view/18047>

Львова Є. О. Міжнародно-правовий механізм гуманітарної допомоги як міждисциплінарного інструменту захисту прав людини. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2024. Вип. 28. С. 79-87.

Мателешко Ю. Агентство США з міжнародного розвитку: стратегія та напрями діяльності в Україні (1992–2024). *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2024. № 27(3). С. 68-74. <https://doi.org/10.15421/172452>

Мединська Т. В., Бондарюк І. Л., Олійник Н. Р. Міжнародна допомога як основа повоєнного відновлення економіки України. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2023. № 73. С. 93–102. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnykeconom/article/view/1396>

Мельник В.В., Поліщук О.М. Сталий розвиток в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 50. file:///C:/Users/user/Downloads/2424-Текст%20статті-2338-1-10-20230606%20(1).pdf

Міллер Кріс. Чипова війна. Боротьба за найважливішу технологію у світі. Київ : Наш Формат, 2024. 432 с.

Мірко Н., Ладонько Л. Міжнародне волонтерство та розвиток громадського сектору. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2023. № 6. С. 128-140. Серія. Економічні науки. [https://doi.org/10.31617/3.2023\(131\)08](https://doi.org/10.31617/3.2023(131)08)

Нагорний А. І. Практичні підходи забезпечення сталості результатів програм міжнародної технічної допомоги в Україні (на прикладі Програми USAID/DOBRE). *Український соціум*. 2022. № 1(80). С. 9-25.

Огляд роботи міжнародних гуманітарних організацій та їх відповіді на гуманітарну кризу в Україні, спричинену воєнною агресією з боку РФ. 2022. URL: <https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/Ohliad-mizhnarodnykh-humanitarnykh-orhanisatsiy-1.pdf>

Олійник Д.І. Щодо вимірювання процесів цифровізації в контексті цілей економічного відновлення: [Аналітична записка Центру економічних і соціальних досліджень НІСД]. 12 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-08/tsyfrovizatsiya1.pdf>

Павліха Н., Шаула С. Міжнародна грантова діяльність у контексті реформи децентралізації в Україні. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 3 (14). С. 310-319.

Паніна І. Г. Дослідження миру: основні теоретичні перспективи. *Політичне життя*. 2022. № 1. С. 92-107.

Парчевська В. В., Паніна І. Г. Потрібна крихкість: короткий огляд теорії миробудування. *Політичне життя*. 2025. № 1. С. 148-153.

Петриченко Д. Гуманітарна інтервенція: міжнародні та політико-правові аспекти. *Соціально-політичні студії. Науковий альманах. Праці молодих науковців*. 2024. Вип. 8. С. 127-131.

Попадик О. Є. Глобалізація та виклик концепції балансу сил. *Політичне життя*. 2024. № 4. С. 140-146.

Попков В. В., Фуад Хамід. Концепція "Вічного миру" як предмет світ-системного аналізу та китайська точка зору. *Політичне життя*. 2023. № 4. С. 149-155.

Поснова Т. В., Зятковський В. І. Роль креативного людського капіталу в забезпеченні сталого розвитку. *Освітня аналітика України*. 2024. № 6 (32). С. 141-155. https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2025/03/11_Posnova_Zyatkovskyi_632_2024_141-155.pdf

Право на інформацію: міжнародні стандарти, практика ЄСПЛ та національне регулювання у воєнний час. Огляд правових підходів. Серія: Свобода слова і національна безпека. Київ: УНІЦПД, 2022. 21 с. http://www.ucipr.org.ua/images/files/1752/1752_file.pdf

Приполова Л. І. Доктринальні аспекти сутності міжнародної технічної допомоги для України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 106-109. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2023/23.pdf

Присяжнюк С. В. Планування заходів з реалізації гуманітарної політики. *Політичне життя*. 2023. № 4. С. 71-76.

Проблемні питання у сфері здійснення гуманітарної допомоги в Україні: аналітичний звіт. URL: https://www.rpk.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/TAC_HumAid_consolidated_fin-vidredagovano.pdf

Райнерт Ерік. Як багаті країни стали багатими... І чому бідні країни залишаються бідними. Видавництво Креативна агенція «Артіль», 2025. 420 с.

Роман В. Закон про гуманітарну допомогу: нові вимоги до ввезення та обліку. 2024. URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/zakon-pro-humanitarnu-dopomohu-novi-vymohy-do-vvezennia-ta-obliku/>

Руснак Ю. І., Приполова Л. І., Стужук Ю. П. Особливості здійснення партнерами контролю за наданням міжнародної військової допомоги. *Наука і оборона*. 2024. № 2. С. 29-36.

Сірий Є. В., Сіра О. В. Волонтерство як форма соціального включення та можливої самозайнятості в сучасних викликах війни в Україні: самобутні вітчизняні вектори розвитку і зарубіжний досвід. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2023. № 11. С. 140–156. <https://doi.org/10.31866/2616-745X.11.2023.278442>

Соснін О. Інформаційно-комунікаційна діяльність: правові проблеми розвитку. 2023. <https://vlasnasprava.ua/informatsijno-komunikatsijna-diialnist-pravovi-problemy-rozvytku/>

Фургало Д. Концептуалізація системного підходу сталого розвитку в міжнародному вимірі з подолання дисбалансу між бідними і багатими країнами. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2024. № 16 (2). С. 235-246. <https://doi.org/10.15421/352464>

Хижняк Л. М. Технологізація міжнародного PR: значущість і роль в реалізації цілей сталого розвитку. *Габітус. Науковий журнал*. 2024. Випуск 62. С. 52–55. <http://habitus.od.ua/journals/2024/62-2024/9.pdf>

Хижняк Л. М. Плюралізм теоретичних підходів у сучасних дослідженнях міжнародних відносин і світової політики. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 44. С. 8-88. http://apfs.nuoua.od.ua/archive/44_2023/16.pdf

Хижняк Л. М. Інституціоналізація міжнародного волонтерства як наукова і практична проблема. *Габітус*. 2025. Випуск 70. С. 61-65. <http://habitus.od.ua/70-2025>

Хижняк Л. М., Сичова В. В. Міжнародна гуманітарна допомога громадянам України під час російсько-української війни: значущість і шляхи удосконалення. *Суспільство та національні інтереси*. 2024. № 4. С. 1389-1401. <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/FMfcgzQVxtwrcjCwGwhGJRCnszNDwzTl?pprojector=1&messagePartId=0.1>

Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 492 с.

Яцюк Т. Волонтерство, як сумлінно-правовий феномен. *Грааль науки*. 2023. № 28. С. 101–106. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.09.06.2023.15>

Чалюк Ю. Диджиталізація як соціально-економічний феномен та драйвер сталого розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 4 (55). С. 122–128. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-17>

Шляхи імплементації європейської політики впровадження цифрових технологій: монографія / [К. В. Єфремова, О. В. Шаповалова, М.Г. Хаустова та ін.]; за ред. К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2022. 272 с.

Щипанський П. В., Леонтович С. П., Сотник В. В. Міжнародна допомога партнерів як одна з економічних складових перемоги. *Наука і оборона*. 2022. № 2. С. 27–31.

Ященко Г. А. Управління гуманітарними кризами під час війни. *Ефективність державного управління*. 2023. № 1(74/75). С. 81–85. <https://doi.org/10.36930/507414>

Abu-Assab, N., Azarmandi, M., & Shroff, S. (2022). Feminist peace interrupted. In S. Smith & K. Yoshida (Eds.), *Feminist conversations on peace* (pp. 17–33). Bristol University Press.

Nehrey, M., Kostenko, I., & Kravchenko, Y. (2023). Digital transformation in Ukraine during wartime: Challenges and prospects. In Z. Hu, Y. Wang, & M. He (Eds.), *Advances in intelligent systems, computer science and digital economics IV* (Vol. 158, pp. 380–391). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-24475-9_33

Shahzad Khan and Robyn Eversole. Reproducing poverty through participation: examining the constraints of community development strategies in fostering empowerment and social change. *Community Development Journal*. Vol 60 No 3 2025 pp. 548–566.

Carlos Garrido Castellano. Co-Creation in Theory and Practice: Exploring Creativity in the Global North and South Get access Arrow. *Community Development Journal*, Volume 58, Issue 1, January 2023, Pages 173–176, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsac009>

Cornel Hart. Does community development work? Stories and practice for reconstructed community development in South Africa. *Community Development Journal*, Volume 58, Issue 3, July 2023, Pages 578–581, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsab056>

Kristen Lyons. Why focusing on our strengths matters: reflections on leaving a volunteer role I actually liked Get access Arrow. *Community Development Journal*, Volume 59, Issue 1, January 2024, Pages 8–11, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsad027>

De Wet Schutte. Community development has been hijacked Get access Arrow. *Community Development Journal*, Volume 57, Issue 2, April 2022, Pages 260–276, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsaa050>

Geoff Higgins, Olav Muurlink, Lisa Caffery, Wallace Taylor Implementability: a taxonomy of community development approaches Open Access. *Community Development Journal*, Volume 60, Issue 3, July 2025, Pages 508–527, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsae032>

Mamaweswen Niigaaniin, Timothy MacNeill, Carola Ramos-Cortez. Decolonizing social services through community development: an Anishinaabe experience Get access Arrow. *Community Development Journal*, Volume 58, Issue 2, April 2023, Pages 225–246, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsab033>

Natasha Chassagne. Rethinking sustainability: recalibrating the global SDGs to align with local principles for Buen Vivir. *Get access Arrow. Community Development Journal*, Volume 58, Issue 3, July 2023, Pages 383–401, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsac021>

Urban Heritage and Sustainability in the Age of Globalisation. Lilia Makhoulfi (editor). Open Book Publishing House, Cambridge, United Kingdom, 2024, 287 p.

Shahzad Khan and Robyn Eversole. Reproducing poverty through participation: examining the constraints of community development strategies in fostering empowerment and social change. *Community Development Journal*. Vol 60. No 3. 2025 pp. 548–566.

Shubham Kumar, Deepak Kumar, Keya Sengupta, Tapas Kumar Giri. Through convergence and governance: embedding empowerment in community development interventions. *Get access Arrow. Community Development Journal*, Volume 57, Issue 2, April 2022, Pages 295–318, <https://doi.org/10.1093/cdj/bsaa055>

Richard G. Jones. The gift and the giving: reciprocity in international aid and development in Timor-Leste. *Community Development Journal*. Vol 60. No 2. 2025 pp. 249–266. <https://doi.org/10.1093/cdj/bsae008>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Humanitarian principles and standards. URL: <https://higuide.elrha.org/humanitarianparameters/humanitarian-principles-and-standards>

World Giving Index 2023: Global trends in generosity. Charities Aid Foundation. URL: https://www.cafonline.org/docs/default-source/about-usresearch/wgi_report_2023_final.pdf?sfvrsn=402a5447_2

Назва презентації: благодійна (гуманітарна) допомога для ТГ: правові аспекти. Віра КОЗІНА, консультантка Програми Ради Європи «Посилення доброго демократичного врядування і стійкості в Україні». 2023. 39 с. https://auc.org.ua/sites/default/files/vebinar_blagodiyna-pravovi_amu_07.06.2023_1.pdf

Еволюція міжнародної допомоги: шлях від колоніальної політики до цифрового розвитку. 06.02.2025. <https://tarastymchuk.work/2025/02/06/еволюція-міжнародної-допомоги-шлях-в/>

Дитячий фонд ООН – https://vue.gov.ua/Дитячий_фонд_ООН

Програма розвитку ООН – https://vue.gov.ua/Програма_розвитку_ООН

Центри допомоги по всьому світу. <https://infohelpukraine.uapp.org/aid-centers-globally/>

Гуманітарні герої світу: історія і значення свята. 2025. URL: <https://krivbass.city/news/view/gumanitarni-geroi-svitu-istoriya-i-znachennya-svyata>

НАТО: забезпечення доступу до основних потреб та послуг для цивільних. URL: https://natodef.gromadosvita.org.ua/downloads/n-d_5.pdf

The Sustainable Development Goals Report. 2025. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2025/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2025.pdf>

The Sustainable Development Goals Report. 2024. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf>

The Sustainable Development Goals Report. Special edition. 2023. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2023/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2023.pdf>

The Sustainable Development Goals Report. 2022. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf>

Звіт: Глобальне дослідження ООН щодо військових витрат та Цілей сталого розвитку. 2025. <https://www.un.org/en/peaceandsecurity>

Annual report 2024 United Nations in Ukraine.
https://ukraine.un.org/sites/default/files/2025-05/UN_Ukraine_AnnualResultsReport_2024.pdf

Багатоцільова грошова допомога для населення, яке постраждало від воєнних дій.
<https://help.unhcr.org/ukraine/uk/multi-purpose-cash-assistance-programme-for-idps/>

Від допомоги до перемоги / Український кризовий медіа-центр. 12.03.2024.
<https://uacrisis.org/uk/vid-dopomogy-do-peremogy>

Кошти з європейських програм: теорія та практика. 2025. <https://www.irf.ua/koshty-z-yevropejskyh-program-teoriya-ta-praktyka/>

Названо топ-28 найбільших благодійних фондів світу. <https://worldbank.org.ua/3946-nazvano-top-28-naybilshikh-blagodiynykh-fondiv-svitu-.html>

Огляд роботи міжнародних гуманітарних організацій та їх відповіді на гуманітарну кризу в Україні, спричинену воєнною агресією з боку РФ. 2022. URL: <https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/Ohliad-mizhnarodnykh-humanitarnykh-orhanisatsiy-1.pdf>

Проблемні питання у сфері здійснення гуманітарної допомоги в Україні: аналітичний звіт. URL: https://www.rpk.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/TAC_HumAid_consolidated_fin-vidredagovano.pdf

План для Ukraine Facility. 2024-2027. 380 с. <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>

Хижняк Л. М. Аналітика в гуманітарному співробітництві між Україною та ЄС. *Міжнародні відносини у глобальному та регіональному вимірі*: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції (6 травня 2025 року, м. Харків, Україна) / за ред. Н.А.Вінникової [електронний ресурс]. Х: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. С. 214-217. <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/36251/1/Майстро%20Калінінград%20ХНУ.pdf>

5 грудня – Міжнародний день волонтера. 05 грудня 2022. <https://dn.gov.ua/news/5-grudnya-mizhnarodnij-den-volontera0512>

Журнали

Community Development Journal – <https://academic.oup.com/cdj>

Міжнародний журнал суспільного розвитку – <http://cdj.oxfordjournals.org/>

Сталий розвиток економіки – <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal>

Відео

ООН: Цілі сталого розвитку в глибокій небезпеці | DW News.
<https://www.youtube.com/watch?v=JB11SVLa75A>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії **обставин непереборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентами денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародний розвиток та допомога».